

דניאל גודיס

ב"ה

סיכום השיטות בסוגית כל נדריחלק אמשנה נדרים כ"ג ע"א.

"רבי אליעזר בן יעקב אומר: אף הרוצה להדיר את חבירו שיאכל אצלו יאמר כל נדר שאני עתיד לידור יהא בטל, ובלבד שיהא זכור בשעת הנדר.

מבואר בגמרא שהרישא של המשנה עוסקת בנדרי זרוזין, והסיפא עוסקת ברוצה שיתבטלו נדריו שעתיד לידור, וזה לשון הגמרא: "הרוצה שלא יתקימו נדריו כל השנה, יעמוד בראש-השנה ויאמר: כל נדר שאני עתיד לידור יהא בטל." הגמרא מתקשה בהבנת דברי המשנה "ובלבד שיהא זכור בשעת הנדר" דאי זכור בתנאי בשעת נדרו, בודאי עקריה לתנאיה, ובכונתו שיהא הנדר חל. על קושיא זו אומר אביי, שגירסת המשנה משובשת נצריך לגרוס "ובלבד שלא יהא זכור בשעת הנדר". ואילו רבא מקיים את גירסת המשנה ומסביר שהמשנה עוסקת בכגון שהתנה בראש-השנה ולא ידע במה התנה בשעת נדרו. לכן, אם אמר בשעת הנדר: על דעת הראשונה אני נודר, והתברר שעל זה התנה-אין הנדר חל. אך אם לא אמר "על דעת הראשונה אני נודר", עקר את תנאו, והנדר חל. הגמרא מביאה שרב הונא בר חיננא סבר למידרשיה בפירקא ללמד דין זה בעת הדרשה שנתן לצבור, ואילו רבא לא היניח לו, שהרי התנא סתם בלשון שלא תובן לעמי-הארץ, כדי שלא יקלו ראשם בנדרים.

חלק ב

בהקשר לסוגיא הנ"ל יש בראשונים התיחסות לכל-נדרי:

א. שיטת רבינו יעקב שהובאה בר"ן וכן שיטת רבינו תם

בתוספות,

אמירת כל נדרי מכוונת כלפי הנדרים שעתיד האדם לנדור מיום הכפורים הזה עד ליום הכפורים הבא. וכן תקנו את לשון כל-נדרי שיהא במשמעות להבא, לומר: כל נדרי ואסרי די אסרנא ודי חרמנא כולו קמוץ.

וראיתם היא מדברי הגמרא שהובאו לעיל "עומד אדם בראש-השנה ואומר כל נדר שאני עתיד לידור יהא בטל" ועל סמך הודעה זאת מבטל נדריו שידור.

את ההכרח להסביר כך את אמירת כל-נדרי ולא על נדרים שעברו מבאר ר"ת (בתוס' ד"ה ואת דרשת ליה בפירקא.): א. בכל התרת נדרים צריך לפחות חרטה מעיקרא, ובנוסח כל נדרי לא הוזכר כלל חרטה.

ב. בהתרת נדרים צריך יחיד מומחה שלשה הדיוטות.
ג. הרי קי"ל כרב פפא, שהוא בתרא, שצריך לפרט הנדר (גיטין ל"ה) ובכל נדרי אין כלל פירוט.
ד. כיוון שהנודר לא יכול להתיר לעצמו, מי היתיר לשליח-צבור.
ב. שיטת הרא"ש בפסקיו (פ"ג דנדרם סימן ה').

הרא"ש מקיים את מנהג הקדמונים (רב סעדיא גאון וכן רב עמרם גאון.) שאמירת כל-נדרי היא על הנדרים לשעבר, מיה"כ הקודם עד ליה"כ הזה, ומיישב את קושינות ר"ת אחת לאחת. א. במה שאמר ר"ת דבעי חרטה, יישב הרא"ש: אנן סהדי, שכל מי שעבר על נדרו-מתחרט, כדי להנצל מן העונש. (הט"ז באו"ח סימן תרי"ט ס"ב עמד על מחלוקת ר"ת והרא"ש. דר"ת סבירא ליה דאי אפשר להתיר הנדר מעיקרו על-ידי חרטה להנצל מן העונש, דאח כן בטל כל חיוב שחוטי חוץ, דיתחרט קודם שיבא לידי כרת. אלא דבעי פתח לעקור הנדר מעיקרו, ופתח לכל הציבור לא אשכחינן. ואילו הרא"ש סבירא ליה שזהו גופה הפתח, דאי ידע יראת העונש של הנדר לא היה נודר כלל.

יסוד מחלוקתם של ר"ת והרא"ש לפי הט"ז הוא, דלר"ת חרטה להנצל מן העונש יבדלל אימת יוהכ"פ אינה חרטה של מנת לבטל את הנדר, שהרי חרטה זו אינה חרטה על עצם הנדר שנדר ומתחרט בו, שמחמת כעסו נדר, אלא בגלל סיבה חיצונית אחרת שהוא העונש, ומוכיח זאת מ'שחוטי חוץ שבאו ע"י נדקו ולא אמרינן יתחרטו מחמת האיסור כרת שבדבר ויעקר הדבר. אמנם פתח שהוי סיבה פנימית לביטול הנדר, שאינו רוצה בו מחמת עצמו של הנדר היה מועיל, וכיוון דלא אשכחינן פתח שווה שכל הציבור. אי אפשר לבטל הנדרים דלשעבר, ולרא"ש הפתח יכול להיות אף מחמת סיבה חיצונית של יראת העונש, וזהו פתח השווה לכל הציבור.

ב. במה שהקשה ר"ת דבעי שלשה הדיוטות ישב הרא"ש, שהרי כל הקהל אומרים אותו איש איש לבדו בלחש וכיון דכל הציבור אומרים אותו בלחש הוי כבית-דין אשר מבטל דברי הנדר.
ג. במה שהקשה ר"ת, מי מתיר לשליח-ציבור, ישב הרא"ש שהצבור הוא שמתיר לו באומרם בלחש.

ד. במה שהקשה א"ת, דקי"ל כרב פפא דצריך לפרט הנדר, יטב הרא"ש שהני מילי על דבר מצוה או על דבר איסור כמבואר שם בסוגיא בגיטין, ועל זה הסביר הקרבן נתנאל אות(צ), דבליל יום כפורים אין דעת הקהל להפר נדר במצוה או באיסור, שאזמת היום גורמת שאינו רוצה לבטל מצוה ולעבור על איסור.

אלא בודאי כוונתו להתיר את הנדרים שנדר מחמת כעסו או נדרים שהיו לצורך שעה.

לסיכום שיטת הרא"ש נאמר, ששמע מדבריו דנוסח כל נדרי היה מקובל בישראל עוד מזמן הקדמונים, ומנהגם היה לבטל נדרים דלשעבר בלבד, ולא כמקובל בימינו אף על נדרים שעתידי לידור, ממילא מובן, שאין צורך להסבר מדוע לא הוכיחו הראשונים לא לנהוג כדברי ר"ת שהרי דברי ר"ת באו לכדש את הנוסח, ולהעמידו על נוסח אחר, ולכן ר"ת נהג בשלילת שיטת שאר הראשונים ופירש נוסח הקדמונים. דכוותיה הוכיחו להעמיד את המנהג כמות שהוא.

ג. שיטת הנימוקי-יוסף (בדפי הרי"ף דף ז ע"ב בד"ה לא אמר)

הנמוק"י מביא את שיטת ר"ת, דכל-נדרי מכוון לנדריים שעתידי לנדור. על זה מקשה הנמוק"י כיצד ננהיג כן, דהא כמאן דדרש לה בפירקא הוא, ואולי אף חמור יותר, שהרי ערב יה"כ אף עמי הארצות באים לבית-הכנסת, ואתי לזלזולי בנדריים. לכן מסיק הנמוק"י וזו לשונו: "ויותר נראה לומר לפי המנהג ולשון הנהוג בו והכתוב בסדר רב עמרם ז"ל שאין אומר כן לא בדרך נדרים הקודמין ולא בדרך תנאי לנדריים העתידיים, אלא אומרים כן דרך תפילה להקב"ה, שלא יכשלו ושלא יעבשו על הנדרים ועל השבועות שעשו בשנה שעברה, ושיהיו שביתין ושביקין לפניו יתברך כאילו לא היו. וזה שנהגו לומר בסוף "ונסלח לכל עדת בני-ישראל", וכופלין אותו ג' פעמים הוי כדרך הוידוי בציבור". עכ"ל הנמוק"י.

אמנם את קושית הנמוקי הקשה גם התוס' בד"ה תנא, וענה על כך שני תירוצים. א. מה שרבא לא הינח את רב הונא למידרשיה בפירקא הוי ריק לעמי-הארץ הבאים לשם. אבל בענין כל-נדרי הנאמר בבית-הכנסת הוי לכל העם, וכל העם לא אתי לזלזולי בנדריים. ב. החשש שיבואו לזלזול בנדריים, קילים דוקא בפירקא, שהחכם דורש וסביר לעם. אבל באמירת כל נדרי בבית-הכנסת אין חשש לזלזולי, מאחר שאין עמי-הארץ מכירים בלשון, וכן אין אומרים להם "מותרים אתם".

ד. שיטת רבינו ניסים. (דף כ"ג ע"ב בד"ה ולענין הלכה.)

הר"ן מביא את דברי רבינו יעקב, ומסיק שאין ראוי לומר את "כל נדרי", כדי שלא יקלו ראשם בנדריים דהא תנא מסתים לה סתומי.

לסיכום חלק זה: נראה שיש ארבע שיטות בראשונים. לר"ן כלל לא ראוי לאמרן וליתר הראשונים כן. אלא דלנמוק"י בא כל נדרי כתפילה למחילה וסליחה. ולר"ת הוי לבטל נדריים שעתיד לנדור, ובאופן פשוט בלי שיזכר בשעת הנדר בתנאו. ולהרא"ש כל-נדרי מועיל לשעבר כפי שהובאר לעיל כיצד. שיטות הפוסקים בענין המתנה שכל נדר שידור יבטל.

חלק ג:

א. שיטת הר"ן, הרא"ש בפירושו, רבינו תם.

רבא ואביי אינם חולקים ביניהם. שניהם סוברים שאם לא זכר את התנאי בשעה שנדר הנדר בטל. אם כן היה זכור בתנאי בשעת נדרו, עקר תנאו וקיים נדרו. אלא שרבא לא רצה לשבש את לשון המשנה והעמיד את המשנה בכגון שאין זוכר תנאו כפי שהוסבר לעיל.

ב. שיטת הרמב"ם בפ"ב מהלכות נדריים ה"ד.

כתב הרמב"ם וזה לשונו: מי שהתנה קודם שידור ואמר כל נדר שאדור מכאן ועד עשר שנים, הריני חוזר בהן, או הרי הן בטלים וכיוצא בדברים אלו ואח"כ נדר, אם היה זוכר התנאי בשעה שנדר הרי נדרו קיים שהרי בטל התנאי בנדר זה. ואם לא זכר התנאי אלא לאחר שנדר, אע"פ שקבל התנאי בליבו וקיימו הרי הנדר בטל. ואע"פ שלא הוציא עתה החזרה בפיו כבר הקדים החזרה לנדר והוציאה בפיו מקודם. ויש שמורה להחמיר ואומר שיהיה זכור התנאי אחר שנדר בתוך כדי דיבור. "עכ"ל הרמב"ם. הרדב"ז וכן הכסף-משנה ביארו ששיטת הרמב"ם כשיטת הר"ן, ר"ת והרא"ש ש"ל דרבא לא אתי לאפלוגי אאביי, אך את דברי הרמב"ם: "אע"פ שקבל התנאי בליבו וקיימו הרי הנדר בטל" פירשו בדרכים שונות. הרדב"ז פירש: שאע"פ שזכר התנאי אחר כדי דיבור וקבלו וקיימו, דסד"א כיוון שעכשיו קיימו משמע בשעה שנדר בטלו והנדר קיים, קמ"ל שלא הכסף-משנה פירש: מה שכתב רבינו אע"פ שקבל התנאי בליבו, רבותא נקט. לא מיבעיא אם הזכיר התנאי בפיו וקיימו לאחר זמן, שהנדר בטל, אלא אף אם נזכר בליבו, וקיימו בלב בלבד לאחר זמן, מועיל כדי שלא יחול הנדר הכ"מ מדייק מדברי

הרמב"ם שאם בשעה שזכר התנאי לא קבלו בליבו וקיימו-הנדר קיים.

יוצא מהבנת הכסף-משנה את הרמב"ם, במה שקיימא לן דרבא לא אתי לאיפלוגי אאביי איירי שזכר התנאי לאחר זמן וקיבלו בליבו. אך אם לא קיימו בליבו בשעה שנזכר בו הנדר חל לפי שיטת הכ"מ ישנה מחלוקת בין הרמב"ם לשאר הראשונים. ומתוך שלא הזכירו הראשונים מה שהרמב"ם הזכיר משמע דס"ל דאף אם לא יקיים התנאי בשעה שנזכר בו הנדר בטל, כיוון שבשעת נדרו לא זכר את התנאי. ואילו הרמב"ם סובר שאם לא קיים את התנאי בשעה שנזכר בו הנדר חל. כדי להבין יסוד מחלוקתם של הרדב"ז והכ"מ בדעת הרמב"ם, יש לחקור בענין כוחה של המודעה לבטל את נדריו שעתיד לידור, וכיצד יש בכוחה של מודעה זו לעקור את נדריו אף שאינו זכור בתנאי זה בשעת נדרו ובודאי אז כוונתו היתה שהנדר יחול עליו. יש אפשרות לומר שמודעה זו הוי כדיבור הקודם לדיבור נדריו את"כ והוי כדיבור דמבטל דיבור. כמבואר בקדושין דף נ"ט. ישנה אפשרות נוספת לראות את מודעתו כחסרון בנדר בשעה שנודר מצד שאין פיו וליבו שונים, כלומר אף שבשעת נדרו יש לו כוונה לנדר בדר גמור, מכל מקום כיוון שגילתה פעם שאינו חפץ כלל בנדרים דה מספיק להראות שאין ליבו שלט לנדר.

ואפשר שזוהי נקודת המחלוקת בין הרדב"ז לכ"מ. והרדב"ז ס"ל שיש בכח המודעה לבטל נדריו מכח דאתי דיבור ומבטל דיבור, ולכן הסביר כוונת דברי הרמב"ם: אע"פ שקבל התנאי בליבו וקיימו הרי הנדר בטל דהוא כיוון שקיימו עכשיו משמע שבשעה שנדר ביטל את תנאו ויחול נדרו, קמ"ל שהנדר בטל. ולכאורה קשה, הרי אם הוא מקיימן עכשיו מוכח דרק עכשיו חפץ בו, דאם כבר מהעבר חפץ בו ורוצה בהמשיכו מדוע מקיימו שום כפי שהסביר הרדב"ז בהו"א ואע"כ הנדר בטל, אלא בוודאי שאף אם בשעת הנדר לא זכר בתנאי וכוונתו היתה שלימה לנדרו שהרי רק עכשיו מקיים את התנאי, מכל מקום הנדר יבטל מכח דאתי דיבור ומבטל דיבור, היינו אף שמצד הנדר עצמו לא היה חסרון ככוונתו לנדר, אלא כיוון שהקדים דיבור אתי דיבור ומבטל דיבור, אלא אם כן זכור בתנאי בשעת נדרו אז אמרינן עקר תנאיה וקיים נדריה.

אך הכסף-משנה ס"ל דמסירת המודעה כחה לגלות על חסרון-הלב בנדרו, ולכן אם זכר את התנאי ולא קיימו הוכיח שבשעת נדרו כוונתו היתה לנדר בדר גמור וליבו היה שלם ולכן הנדר

יחול, אלא א"כ יהיה זכור בתנאו ויקיימו לפחות בליבו הוכיח: שבשעת נדרו לא היתה כוונתו שלימה לנדור, וזה כמובן עפ"י הודעתו המוקדמת לפני הנדר. ומה שלא רצה הכסף משנה להסביר את יסוד המודעה כאתי דיבור ומבטל דיבור, הוי מצד שכלל זה נכון דוקא בשני אנשים אך באדם אחד לא שייך לומר זאת.

ג. שו"ע יו"ד הלכות נדרים סימן רי"א ס"ב

כתב מרן וז"ל: מי שהתנה ואמר כל נדר שאדור עד זמן פלוני יהיו בטלים, ונדר בתוך הזמן, אם הוא זוכר לתנאו בשעת הנדר נדרו קיים, שהרי מבטל תנאו בשעה שנודר, ואם אינו זוכר לתנאו בשעת הנדר התנאי קיים והנדר בטל. ויש אומרים שאין התנאי מועיל לבטל הנדר אלא אם כן יזכרנו תוך כדי דיבור לנדר, ויאמר בליבו שהוא סומך על התנאי, ויש לחוש לדבריהם. עכ"ל. השיטה הראשונה שהובאה בשו"ע היא שיטת הר"ן הרא"ש והתוס' דס"ל דרבא לא אתי לאיפלוגי אביי. אך שיטת היש אומרים שהובאה היא שיטת ה"יש שמורה" שהזכיר הרמב"ם וכן שיטת הראב"ד וכן שיטת הר"י בתוס' ד"ה רבא אמר, דס"ל דרבא אתי לאיפלוגי אביי. כלומר, רבא סבירא ליה דאם נדר ולא נזכר בתנאו, כודאי בטל הוא את התנאי ורוצה שיתקיים נדרו. ומתי יועיל התנאי לבטל את נדרו, כשיזכר בו בשעה שנודר או בתוך כדי דיבור. (התוס' הקשה על פירוש זה מספר קושיות, ויישבם הלחם-משנה על דברי הרמב"ם שם.)

אלא שהראב"ד ס"ל שאף שנזכר בתנאי תוך כדי דיבור בעי לקיימו

ך לשיטת ה"יש מורה" שהובאה ברמב"ם לפי הבנת הלחם-משנה דינאף

שיזכור התנאי, ולא בעי לקיימו על מנת שיחול התנאי ויבטל הנדר. דעת הכסף-השנה שאף ה"יש מורה" סובר כראב"ד דבעי לקיימו רק, שרבינו לא אהיך בלשונו.

לראשונים הנ"ל משמע שזכירת התנאי בשעה שנודר גורם לביטול הנדר, משום שאין פיו וליבו שווים, ונחלקו אם בתכ"ד נחשב מספיק זמן כזה שאין פיו וליבו שווים, ואע"פ שבנדרים אמרינן תכ"ד כדיבור דמי כדמוכח לקמן (פ"ז), מכל מקום לראב"ד בעי לקיימו ולא די בזכירה, כי אין בזכירת התנאי לחוד לאחר הדיבור של הנדר להוכיח שחוזר בו מנדרו אלא א"כ קיימו. אך לדעת ה"יש מורה" כיוון שהתנה בעבר שרצונו שלא יחולו עליו

נדרו די בזכירת התנאי תכ"ד לבטל נדריו.

סכום לחלק זה לנוסחאות הגורסות באמירת כל-נדרים"מיום
 הכפורים הזה עד יום-הכפורים הבא, "נראה שאין פשוט לגרוס
 כך מאחר ויש לחשוש לשיטות הראשונים שהובאו לעיל.
 א. שיטת הרמב"ם לפי הבנת הכסף-משנה שכל מה שמועיל התנאי
 לבטל הנדר דוקא אם יזכר בתנאי לאחר זמן ויקיימו בליבו
 לכל הפחות, ואם לא יקיימו חל הנדר.
 ב. שיטת הראב"ד וה"ש מורה" ברמב"ם וכן דעת ר"י: התנאי
 מועיל לבטל הנדר דוקא אם זכור בתנאי תוך כדי דיבור,
 ולהראב"ד אף מקיימו בליבו דאם לא כן חל הנדר. וכבר כתב
 מרן שיש לחוש לדבריהם, וחס ושלום יאמרו האומרים כל נדרי
 כיון שביטלנו את הנדרים כבר מין-הכפורים, והנדר אין לו
 מששא, ויקלו בנדריהם וחס ושלום.

חלק ד: שיטות הפוסקים בענין כל-נדרים הלכה למעשה.

א. שו"ע או"ח הלכות יום-הכפורים סימן תרי"ט.

באמצע ס"א כתב מרן: ונוהגים שאומר כל-נדרים. וכתב באר
 הגולה לדעת ר"ת והביאו התוס' וב"י, הנוסח שמתיר על העתיד
 כדאיתא ביו"ד סימן רי"א וכן נהגו בפלאניא. והרא"ש
 הסכים למה שכתב רב סעדיא גאון כמנהג הקדמונים להתיר
 השבועות משנה שעברה, כגון נדרי שגגות ואנסין וכן מנהג
 הספרדים. עפ"י דברי באר הגולה יובן שמרן היה נוהג לומר
 כל-נדרים לשעבר כמנהג הספרדים. דאי היה נוהג לומר על
 נדרים שעתיד לנדור, כיצד לא העיר באו"ח, האין לטמוד על זה
 לגמרי. שהרי ביו"ד סימן רי"א כתב דיש לחוש לשיטת
 הראב"ד כפי שהוזכר לעיל. לשיטת הראב"ד בנקל אתי לידי
 תקלה ח"ו.

ב. הט"ז שם כתב: ואנו מנהגינו כר"ת דאומרים מיום כפור זה
 עד יום כפור הבא עלינו לטובה.

ד. הגר"א כתב בביאורו ד"ה ונוהגים. "וגירסת הראשונים היא
 עיקר כמ"ש הרא"ש."

ובשערי תשובה אות (ב) כתב וז"ל: "וכתב בשאלת יעב"ץ סימן

קמ"ה שהנוסח של הקדמונים הוא לומר "די נדרנא" דקאי

על העבר. ולר"ת דקאי על העתיד צריך לשנות ולומר דנדר

או דנידר, הנון בחירק והדלת דגושה וכו'. וכתב דלחוש

לשיטת ר"ת הוא נוהג בשתי הלשונות. וברוסיא וכו' מיום כפור שעבר וכו' עד יום כפור זה ומיום כפור זה עד יום כפור הבא לצאת ידי הכל. "והוסיף הש"ת, "ונראה שהיחיד יכול לומר כן בלחש בפני עצמו, אבל השליח-ציבור אין לו לשנות מנוסח המודפס ומורגל בפי כל."

ד. כף-החיים אות (טוב) הסיק: ומנהג חסידי בית אל אשר בעיר קדשינו ירושת"ו ההולכים עפ"י דברי האר"י ז"ל כדברי הכנה"ג והיינו בתחילה אומרים כל-נדרי וכו' די נדרנא ודי אשתבענא וכו' מיום כפור שעבר עד יום כפור שבא עלינו לשלום. ודי נדר ודי נשתבע וכו' מיום כפור זה עד יום כפור שיבא עלינו לשלום נדרנא לא נדרי.

ה. ערוך-השולחן אות ג' כתב דמה שמועיל זה הוי רק להבא וכו'. וכיון שעתה היא נוסחא קבועה לא שייך שכוחה על זה, והיא רק תפילה ככל התפילות ומרמזת שתקובל תפילתנו. ובאות ד' מביא את דעת הקדמונים ודעת ר"ת, וכתב "ולכן יש שאומרים ב! הלשגנות".

ו. משנה ברורה אות ב': "ונוהגים אנו כר"ת, וכתב שהקהל יאמרו עם הש"צ בלחש דאין תנאי ש"צ מועיל לציבור. אך נראה בפשטות על פי הצבת הראשונים כדברי הגאון בעיקר, דנוסח כל נדרי הו"ל לשעבר בלבד. ואף לאלא שרצו לצאת שיטת ר"ת ולומר אף להבא הוי דוקא לשיטת ר"ת המובאת בתוס' ד"ה רבא, שכתב דרבא לא אתי לאיפלוגי אאביי. אך מסתבר דלשיטת הרמב"ם כפי שהובנה בכ"מ ושיטת הר"י והראב"ד לא ניחא לומר זה, דח"ו אתי לידי תקלה, כפי שהוזכר לעיל. וכתב מרן ביו"ד סימן רי"א דיש לחוש לדבריהם. ולכן יש להודיע לציבור שלעתיד אינו בא כהתרה ודאית, ויצטרך להתירו ולפני חכם.

ואפשר שבקשו להקימו כדי לבקש מחילה וסליחה אם חס ושלום יכשלו בנדריים. כפי שכבר הוזכרה שיטת הנמוק"י לעיל, ובוודאי יש לחוש לשיטת הר"ן שאין לומר כן. ואף על הנדריים לשעבר צריך לדאוג שיהיו עדה שמתירים לעדה. ואם זוכר נדרו ומתחרט בו יפרט את הנדר לאחד מהם ויתחרט. ואע"ג שכתב הרא"ש דאנן טהדי שמאימת

העונש חזר בו ומתחרט חלוק עליו ר"ת וכבר ביאר הט"ז מחלוקתם כפי שהובאה לעיל. אך במידה ואינו זוכר הנדר ועקב זה אינו יכול לפרט את הנדר יכולים לסמוך (שבולי לקט). והסברא בזה, כיון שכל הצורך בפירוט הנדר הוא מדרבנן שמא נדר במצוה או באיסור, זלפך במקרה ששכח, נדרו, הקילו חכמים ולא הצריכוהו לפרט הנדר.

למסקנה נראה, דאין לסמוך על אמירת כל-נדרי להבא,
 כפי שכתב הר"ן ביו"ד סימן רי"א דיש לחוש לדברי היש
 אומרים. וכן לשעבר אינו מועיל בודאי, אלא בנדר ששכח
 ולא הצרכנוהו לפרט. וכן כתב הרמ"א בשו"ע יו"ד סימן
 ריא' ס"א וז"ל: "והא דאמרינן כל-נדרי בליל יום
 כפורים הוי כאילו התנו בהדיא. ומכל מקום לא סמכינן
על זה להתיר בלא שאלה לחכם כי אם לצורך גדול.